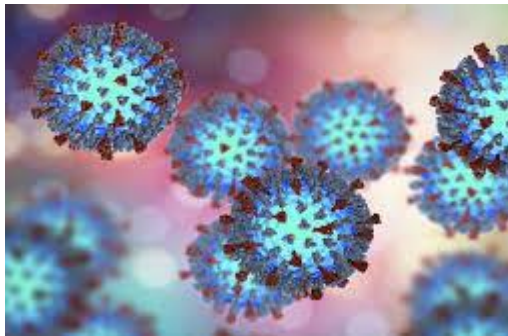

Tymai – tai ūmi, itin užkrečiama virusinė infekcija, plintanti oro lašeliniu būdu ir pasireiškianti karščiavimu, bėrimu ir kvėpavimo takų bei akių junginės uždegimu. Tymai buvo ir iki šiol yra viena dažniausių mirčių priežasčių tarp visų vakcinomis kontroliuojamų ligų. Didžiausia riziką tymai kelia nesirgusiems, neskiepytiems ar nepilnai skiepytiems kūdikiams, nėščiosioms ir munosupresiniams asmenims. Pagrindinė tymų kontrolės priemonė – didelės skiepijimų nuo tymų apimtys (daugiau nei 95 proc. paskiepytų kiekvienoje amžiaus grupėje), sukuriantis aukšto lygio kolektyvini imuniteta visuomenėje, tada tymų virusas negali plisti.

Kaip užsikrečiama tymais?

**TYMŲ INFEKCIJOS ŠALTINIS-
SERGANTIS ŽMOGUS.
TYMŲ VIRUSAS PLINTA
AEROGENINIU (AEROZOLINIU IR
ORO LAŠELINIU) KELIU, TAI PAT
PER KVĖPAVIMO TAKŲ SEKRETAIS
SUTERŠTAS RANKAS IR KITUS
APLINKOS DAIKTUS.**

Asmuo gali išskirti infekciją vidutiniškai 4 d. iki bėrimo atsiradimo ir 4 d. po bėrimo pasirodymo. Pagrindinis perdavimo būdas – oro lašelinis. Tymai viena lengviausiai plintančių ligų.

Koks gydymas?

Specifinių tymų gydymo priemonių nėra, taikomas simptominis gydymas.

Kaip apsisaugoti nuo tymų?

Patikimiausia profilaktikos priemonė nuo tymų – **skiepijimas**. Tymų vakcina pasaulyje skiepijama jau daugiau nei 40 metų. Tai gyvų susilpnintų virusų vakcina, skiepijama antraisiais gyvenimo metais. Kad susidarytų ilgalaikis imunitetas ir imuninės atminties mechanizmai, tymų vakciną būtina įskiepyti bent du kartus. Lietuvoje vaikai pagal nacionalinį skiepų kalendorių yra skiepijami 15 mėn. ir 6-7 m. amžiaus. Skiepijama kombinuota tymų-epideminio parotit-raudonukės vakcina.

Kokie yra tymų simptomai?

Tymų inkubacinis periodas trunka apie 10 dienų (7-18-21d.). Dažniausiai susirgimas tymais pradžioje (prodrominiu laikotarpiu) pasireiškia karščiavimu (38-39°C), vėliau – konjunktyvitu, sloga, kosuliu, atsiranda Kopliko dėmės. Charakteringas makulopapulinis bėrimas, kuris neniežti. Bėrimas paprastai pasireiškia 3-7 ligos dieną, Pirmieji bėrimo elementai atsiranda ausų, veido, kaklo srityje, vėliau išberia liemenį, rankas, šlaunis, blauzdas, pėdas. Buvusio bėrimo vietoje būdinga odos hiperpigmentacija, kuris po savaitės išnyksta.

Sergant tymais, dažnai dar prisideda viruso sukeltas plaučių uždegimas, gerklų pakenkimas (krupas), rečiau – smegenų uždegimas (encefalitas). Dažniausios tymų komplikacijos – vidurinės ausies uždegimas, plaučių uždegimas, laringitas, viduriavimas, encefalitas (smegenų uždegimas).